

vervulde, hield namelijk voor eigen gebruik en ook om na terugkomst thuis zijn familie op de hoogte te brengen, in het Frans een dagboek bij van deze reis.

In aansluiting op zijn uitgave van Huygens' autobiografie *Mijn leven* heeft Frans Blom dit belangrijke egodocument van Huygens opnieuw uitgegeven. Had de onvolprezen Worp de tekst van het handschrift, dat onder nummer KA 39 thans in de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag wordt bewaard, reeds in de negentiende eeuw gepubliceerd, deze moderne uitgave vormt de eerste tweetalige editie op basis van een vertaling door mevr. Snijders-De Leeuw. Door de vertaling, de toelichtende noten, de illustraties en de inleiding is Huygens' tekst nu voor een groot publiek beschikbaar gekomen. Dit is grote winst. Iedereen kan Huygens nu nareizen en van dag tot dag herbeleven wat deze begaafde jongeman op zijn eerste (en enige) reis naar het land van de klassieke beschaving meemaakte. Frans Blom is hierbij een enthousiaste reisleader, die niet moe wordt onderweg in de voetsporen van Huygens telkens te wijzen op markante gebouwen, interessante vergezichten of historische zeden en gewoonten.

In zijn inleiding geeft Blom het noodzakelijke cultuurhistorische kader voor deze reis. Dit valt te beschouwen als het huiswerk dat de reiziger voor vertrek zou moeten doen. Blom behandelt achtereenvolgens: het nut van reizen als afsluiting van de opvoeding, de politieke redenen en het grote belang van juist deze missie, de vorm en de inhoud van het journaal en de verhouding tot de uitgebreide passage in Huygens' *Mijn leven*.

Het belang van deze reis voor Huygens' ontwikkeling kan moeilijk onderschat worden. Onderweg zag Huygens belangrijke hoven van protestantse vorsten en beroemde tuinen en kreeg hij een rondleiding door de Bibliotheca Palatina. Zijn kennismaking in Italië met de architectuur van Palladio en de muziek van Monteverdi heeft zijn verdere leven diepgaand beïnvloed. Dat Huygens dat zelf ook zo zag, moge blijken uit het feit dat hij in *Mijn leven* dat hij bijna 60 jaar later schrijft, nog uitgebreid op deze reis terugkomt.

De illustraties bij deze uitgave zijn zeer goed gekozen. De vertaling is helder; alleen op p. 185 bleef ik op de 'goede weg tot aan het bisdom van de Rijksstad Worms' even haken – het Frans heeft hier 'jusqu'à Worms, Eveché et ville Impériale'. Een register van namen en plaatsen had echter bij deze uitgave niet mogen ontbreken.

Ad Leerintveld

Journal van de reis naar Venetië / Constantijn Huygens, vertaald en ingeleid door Frans R.E. Blom, met medewerking van Judith Heijdra en Trudy Snijders-De Leeuw. – Amsterdam: Uitgeverij Prometheus / Bert Bakker, 2003 (Nederlandse Klassieken).

ISBN 90-351-2500-2 Prijs: € 30,45

Op 25 april 1620 vertrok een belangrijk gezantschap vanuit de Republiek der Verenigde Nederlanden in zes rijtuigen vanuit Den Haag naar de Republiek Venetië. Op 7 augustus 1620 keerde het veilig terug in het vaderland. Over deze reis zijn we goed ingelicht. De jeugdige Constantijn Huygens (1596-1687) die in het gevolg van ambassadeur François van Aerssen werd opgenomen en naar eigen zeggen dankzij zijn beheersing van het Italiaans de rol van secretaris

Tijdschrift voor

**Nederlandse
Taal- & Letterkunde**

uitgegeven vanwege de Maatschappij
der Nederlandse Letterkunde te Leiden

2

2004 | jaargang 120